

КП № 192 ОПЕРАТИВНИ ИНТЕРВЕНЦИИ ПРИ ДИАБЕТНО СЪПАЛО, БЕЗ СЪДОВО-РЕКОНСТРУКТИВНИ ОПЕРАЦИИ

1. Минимален болничен престой – 3 дни

3. КОДОВЕ НА ОСНОВНИ ПРОЦЕДУРИ

Ампутация на таз или тазобедрена става	
44367-00	Ампутация над коляното Ампутация над коляното
44370-00	Ампутация през тазобедрена става Тазобедрена дизартикулация
Ампутация на глезен или стъпало	
44338-00	Ампутация на пръст на крак
Ампутация на глезен или стъпало	
44364-00	Мидтарзална ампутация
Ампутация на глезен или стъпало	
44361-00	Дезартикулация през глезен
Други ексцизионни процедури на коляно или крак	
44367-02	Ампутация под коляното
Други ексцизионни процедури на коляно или крак	
44367-01	Дезартикулация през коляното
Дебридман при изгаряне	
▽ 1203, 1911	Дебридман на есхар Есхаректомия Ексцизия на: • изгаряне • есхар Премахване на есхар <i>Включва:</i> превръзка на изгаряне на същото място <i>Не включва:</i> това с присаждане на същото място (виж блокове [1640], [1641], [1643], [1644] и [1648])
30017-01	Ексцизионен дебридман при изгаряне, < 10% телесна повърхност е изрязана или обработена
Друг дебридман на кожа и подкожна тъкан	
▽ 1203	<i>Не включва:</i> такава: • чрез личинки дебридман терапия (MDT) (96210-00 [1604]) • от изгаряне (30017-01, 30020-00, 90686-00 [1627])
90665-00	Ексцизионен дебридман на кожа и подкожна тъкан Ексцизионен дебридман на кожа и подкожна тъкан за: • инфекция • исхемична, некротична или гангренозна тъкан • язва

- рана
- Включва:* инцидентна ексцизионна некректомия на меки тъкани
- Не включва:* ексцизионен дебридман на:
- място на отворена фрактура (90580-00 [1566])
 - меки тъкани (30023 [1566])

Ексцизионни процедури на други мускулно-скелетни точки

- 31340-00 Ексцизия на мускул, кост или хрущял, ангажирани с кожна лезия
- Кодирай първо:*
- ексцизия на кожна лезия (31205, 31230, 31235 [1620])

Ексцизия на лезия (и) на кожа и подкожна тъкан

▽ 0020

- Включва:* бенигнена/малигнена:
- киста
 - тумор
- Не включва:* ексцизия (на):
- чрез лазер (14100-00, 14106-00 [744], 30190-00, 30195-02, 30195-03 [1612], 90662-00 [1617])
 - белег (45519-00 [1656], 45506, 45512, 45515-00, 45518-00 [1657])
 - синус (30099-00 [1630])
 - язва (31205-01 [1630])
 - хемохирургия на Moh (31000-00 [1626])

- 31235-04 Ексцизия на лезия (и) на кожа и подкожна тъкан на стъпало
- Ексцизия на лезия(и) на кожа и подкожна тъкан на:
- глезен
 - пръст
- 31205-00 Ексцизия на лезия(и) на кожа и подкожна тъкан на друго място

Изискване: Клиничната пътека се счита за завършена, ако е извършена една основна оперативна процедура, и минимум три диагностични процедури от различни блокове, посочени в Приложение № 21, насочени към основната диагноза.

Процедура „Ексцизионно почистване (дебридмен) на рана, инфекция или изгаряне“ (30017-01/90665-00) не може да се използва самостоятелно за завършване на пътеката.

Основна процедура 92191-00 или 92191-01 се осъществява при необходимост и се прилага при диагностициране на COVID-19. Тази процедура се извършва при показания и се отчита като допълнителна диагностична процедура към другите диагностични процедури, посочени във всеки диагностично-лечебен алгоритъм на съответната клинична пътека.

4. УСЛОВИЯ ЗА СКЛЮЧВАНЕ НА ДОГОВОР И ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КЛИНИЧНАТА ПЪТЕКА

Клиничната пътека се изпълнява за лица над 18 години: от обхвата на медицинската специалност "Хирургия", осъществявана най-малко на второ ниво на компетентност, съгласно медицински стандарт "Общи медицински стандарти по хирургия, неврохирургия, гръдна хирургия, кардиохирургия, съдова хирургия, детска хирургия и лицево-челюстна хирургия"; от обхвата на медицинската специалност "Ортопедия и травматология", осъществявана най-малко на второ ниво на компетентност, съгласно медицински стандарт "Ортопедия и травматология";

Клиничната пътека се изпълнява за лица под 18 години: от обхвата на медицинската специалност "Детска хирургия", осъществявана най-малко на второ ниво на компетентност, съгласно медицински стандарт "Общи медицински стандарти по хирургия, неврохирургия, гръдна хирургия, кардиохирургия, съдова хирургия, детска хирургия и лицево-челюстна хирургия".

Изискванията за наличие на задължителни звена, апаратура и специалисти са в съответствие с посочените медицински стандарти.

4А. ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ЗВЕНА, МЕДИЦИНСКА АПАРАТУРА И ОБОРУДВАНЕ, НАЛИЧНИ И ФУНКЦИОНИРАЩИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ЛЕЧЕБНОТО ЗАВЕДЕНИЕ, ИЗПЪЛНИТЕЛ НА БОЛНИЧНА ПОМОЩ

Лечебното заведение за болнична помощ може да осигури чрез договор, вменените като задължителни звена, медицинска апаратура и оборудване, и с друго лечебно заведение за извънболнична или болнична помощ, разположено на територията му и имащо договор с НЗОК.

Задължително звено/медицинска апаратура
1. Клиника/отделение по обща хирургия или Клиника/отделение по детска хирургия или Клиника/отделение по ортопедия и травматология за възраст над 18 г.
2. Операционен блок/зали
3. ОАИЛ/КАИЛ
4. Клинична лаборатория*
5. Образна диагностика
6. Лаборатория (отделение) по клинична патология**

В случаите, когато ЛЗБП не разполага със собствена клинична лаборатория, то следва да осигури осъществяването на дейност по клинична лаборатория от съответното ниво, по договор със самостоятелна медико-диагностична лаборатория или с клинична лаборатория – структура на друго лечебно заведение. В тези случаи лабораторията, с която е сключен договорът, следва да бъде разположена в една и съща сграда с болницата или в рамките на болницата. С договора задължително се обезпечава 24-часово осъществяване на дейностите по клинична лаборатория за нуждите на структурата по хирургия, респ. ортопедия и травматология.

Лечебното заведение трябва да има структура по патоанатомия или да ползва по договор външна (намираща се на територията на населеното място).

ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ЗВЕНА, МЕДИЦИНСКА АПАРАТУРА И ОБОРУДВАНЕ, НЕОБХОДИМИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА АЛГОРИТЪМА НА ПЪТЕКАТА, НЕНАЛИЧНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ЛЕЧЕБНОТО ЗАВЕДЕНИЕ, ИЗПЪЛНИТЕЛ НА БОЛНИЧНА ПОМОЩ

Лечебното заведение за болнична помощ може да осигури дейността на съответното задължително звено чрез договор с друго лечебно заведение на територията на населеното място, което отговаря на изискванията за апаратура, оборудване и специалисти за тази КП и има договор с НЗОК.

Задължително звено/медицинска апаратура
1. Микробиологична лаборатория, на територията на областта

Скъпоструващи медицински изделия за провеждане на лечение

Консумативи за ендоваксистема	НЗОК не заплаща посочените изделия
-------------------------------	------------------------------------

4Б. НЕОБХОДИМИ СПЕЦИАЛИСТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КЛИНИЧНАТА ПЪТЕКА И ИЗИСКВАНИЯ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ.

Необходими специалисти за лечение на пациенти на възраст над 18 години:

- четирима лекари с придобита медицинска специалност по хирургия.

За осъществяване на диагностичните дейности лечебното заведение, в което има структура по хирургия от второ ниво на компетентност, трябва да разполага и с един лекар с придобита квалификация за извършване на ехография, както и един лекар с придобита квалификация за извършване на горна и долна ендоскопия

или

в клиника/отделение по ортопедия и травматология - четирима лекари, от които трима със специалност по ортопедия и травматология;

- лекари със специалност по анестезиология и интензивно лечение;
- лекар със специалност по образна диагностика;
- лекар със специалност по клинична лаборатория.

Необходими специалисти за лечение на пациенти на възраст под 18 години:

- Двама лекари със специалност по детска хирургия или лекар със специалност по детска хирургия и лекар със специалност хирургия;
- лекари със специалност по анестезиология и интензивно лечение;
- лекар със специалност по образна диагностика;
- лекар със специалност по клинична лаборатория.

За спешни интервенции операциите могат да се извършват и от хирург без специалност детска хирургия.

При доказано онкологично заболяване пациентът задължително се насочва към Клинична онкологична комисия или Клинична хематологична комисия (съгласно медицински стандарти „Медицинска онкология“ и „Клинична хематология“), осигурена от лечебното заведение чрез договор.

При анамнеза от страна на пациента за алергия се извършва задължителна консултация с лекар със специалност по анестезиология или клинична алергология.

5. ИНДИКАЦИИ ЗА ХОСПИТАЛИЗАЦИЯ И ЛЕЧЕНИЕ

Дейностите и услугите в обхвата на клиничната пътека се осъществяват незабавно или се планират за изпълнение в зависимост от развитието, тежестта и остротата на съответното заболяване и определения диагностично-лечебен план.

5А. ИНДИКАЦИИ ЗА ХОСПИТАЛИЗАЦИЯ:

А. Диагностика и лечение при пациенти със:

1. наличие на външно фистулно отворстие;
2. гнойна ексудация;
3. инфилтрат, разположен в дълбочина;
4. фетидна миризма на ексудата;
5. флуктуация;
6. флегмон в околните тъкани;
7. газ в меките тъкани;
8. некротични тъкани;
9. изразен гангренозен процес;
10. локализиран или некротизиращ целулит на ходилото и долен крайник;
11. остър гноен септичен остеоартрит на ставите на ходилото и долен крайник;
12. прес-улкус;

13. наличието на незараствнал малум перфорант педис;
14. наличието на хронични гнойни остеоартрити на костите на ходилото и долен крайник;
15. незараствнали оперативни рани (след периода на некоректна хоспитализация);
16. напреднала хронична артериална недостатъчност;
17. остеопатия - остеомиелитни изменения на костите на ходилото и долен крайник.

Б. Диагностично уточняване и лечение на:

1. деформитети на ходилото в резултат на предишни оперативни интервенции;
2. наличието на екзостози след частични ампутации на костите на ходилото и долен крайник;
3. изразени калозитети.

5Б. ДИАГНОСТИЧНО- ЛЕЧЕБЕН АЛГОРИТЪМ

Прием и изготвяне на диагностично-лечебен план.

При подготовка на болния в лечебното заведение:

1. Вземане на биологичен материал за изследвания се извършва в първите 24 часа от хоспитализацията на пациента.
2. Образни изследвания се извършват до 48 часа от началото на хоспитализацията на пациента.

Поведение при хоспитализация на усложнено и/или инфектирано диабетно ходило:

- включване на антибиотик след приемането, вземане на посевка от раната за антибиограма и хемокултура при необходимост;
- актуална рентгенография на ходилото /до 20 дни преди датата на хоспитализацията/;
- оперативна интервенция по показания.

Най - често срещаните инфекции на диабетното ходило са:

- остри инфекции;
- септичен артрит на метатарзофалангеалната става;
- локализиран или некротизиращ целулит;
- фасциит;
- инфекции в дълбокото пространство;
- гангрена (неклостридиална, клостридиална);
- остри мекотъканни инфекции.

Хронични инфекции

- невротрофични язви;
- остеомиелит.

Консервативно лечение:

- субституиращо – започва още с приемането на болния в клиниката;
- антибактериално – антибиотик при инфектни процеси и предоперативно емпирично още преди верифицирането на микроорганизма; антибактериалните препарати следва да бъдат ефективни спрямо вероятния причинител на инфективния процес;
- подобряващи реологичните свойства на кръвта и нискомолекулярни хепарини;
- вазоактивни, вазопротективни, лимфокинетични;
- антидиабетни препарати (инсулинотерапия);
- имуномодулация;
- рехидратация, компенсация на диабета, корекция на електролитния дисбаланс;

- следващите часове – рехидратацията – може да продължи през устата, ако са отзвучали гастроинтестиналните оплаквания и същевременно инфузии с физиологичен р-р 1500 ml./ 24 h.; адаптирана инсулинотерапия – бързодействащ инсулин на четирикратна апликация; корекция на йонния дисбаланс – спрямо йонограма от 3 -ия час;

- профилактика на венозни тромбози – нискомолекулни хепарини;
- периперативна анти тромбозна профилактика.

Критерии за оперативно лечение:

- виталност на тъканите;
- цвят на мускулите; кръвоснабдяване на мускулите; контрактилност на мускулите;
- наличието на газ в тъканите.

Пълното отстраняване на първичното огнище е задължително да се направи при оперативното лечение. При невъзможност да се стори това се прави максимално допустимата оперативна интервенция за отстраняването на нежизнеспособните или инфектираните тъкани.

Основни принципи на мониториране на следоперативния период:

- микробиологичен контрол при необходимост;
- анти тромбозна профилактика; при болните със и над среден риск се прилага задължително нискомолекулярни хепарини от 0,3 мл. до 0,6 мл. един или два пъти дневно в зависимост от препоръката на хемостазеолог.
- мобилизиране на оперирания; ранно следоперативно раздвижване и приучване за ходене с патерици самостоятелно; индивидуализирани стандартни срокове за отделните етапи; включване на лечебна физкултура; дихателната гимнастика.
- постурален дренаж; издишване срещу налягане с цел преодоляване измененията в белите дробове; общо раздвижване с оглед избягване създаването на условия за развитието на декубитални рани.

Лечение на възникналите усложнения. Винаги да се мисли за възможността при болните със сепсис последният да премине към системна кандидоза или дори кандида сепсис.

Физикална терапия - на основното заболяване; на възникналите усложнения.

При необходимост, се прилагат локални хемостатици.

Медикаментозното лечение в пред- и следоперативния период се определя и зависи от състоянието на пациента и характера на заболяването.

6. ПОСТАВЯНЕ НА ОКОНЧАТЕЛНА ДИАГНОЗА

Окончателната диагноза се поставя въз основата на: клиничен преглед, рентгенография на стъпалото, микробиологични изследвания и хистологично изследване при необходимост.

7. ДЕХОСПИТАЛИЗАЦИЯ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА СЛЕДБОЛНИЧЕН РЕЖИМ.

Медицински критерии за дехоспитализация:

- нарастваща и стабилна оперативна рана;
- липса на фебрилитет (аксиларна телесна температура до 37.5 градуса C) през последните 24 часа;
- липса на значими субективни оплаквания;
- дехоспитализация при стабилизирани стойности на кръвната захар на пациента;
- при стабилни и свежи грануляции, позволяващи амбулаторното лечение на болния.

При засягане и на другият крак от инфектен процес важи правилото „един долен крайник - една пътека“ и се отчита като нова клинична пътека.

8. ДОКУМЕНТИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО КЛИНИЧНАТА ПЪТЕКА

1. ХОСПИТАЛИЗАЦИЯТА НА ПАЦИЕНТА се документира в *“История на заболяването”* (ИЗ) и в част II на *„Направление за хоспитализация/лечение по амбулаторни процедури“* (бл. МЗ - НЗОК № 7).

2. ПРЕДОПЕРАТИВНА БОЛНИЧНА ДОКУМЕНТАЦИЯ – включва попълване на лист за *Предоперативна анестезиологична консултация* (Документ №2) и задължителна предоперативна епикриза – документите се оформят съгласно Медицински стандарти *“Анестезия и интензивно лечение”* и *“Общи медицински стандарти по хирургия, неврохирургия, гръдна хирургия, кардиохирургия, съдова хирургия, детска хирургия и лицево-челюстна хирургия”*.

3. ДОКУМЕНТИРАНЕ НА ЛЕЧЕНИЕТО:

3.1. Документиране на предоперативни дни документира в *“История на заболяването”* (ИЗ).

3.2. Документиране на операцията – изготвяне на оперативен протокол (съобразно Медицински стандарти *“Общи медицински стандарти по хирургия, неврохирургия, гръдна хирургия, кардиохирургия, съдова хирургия, детска хирургия и лицево-челюстна хирургия”*).

3.3. Документиране на следоперативните дни документира в *“История на заболяването”* (ИЗ).

4. ИЗПИСВАНЕТО/ПРЕВЕЖДАНЕТО КЪМ ДРУГО ЛЕЧЕБНО ЗАВЕДЕНИЕ СЕ ДОКУМЕНТИРА В:

- *“История на заболяването”*;
- част III на *„Направление за хоспитализация/лечение по амбулаторни процедури“* (бл. МЗ - НЗОК № 7);
- епикриза – получава се срещу подпис на пациента (родителя/настойника), отразен в ИЗ.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПАЦИЕНТА (РОДИТЕЛЯ/ НАСТОЙНИКА/ ПОПЕЧИТЕЛЯ)

Кое ходило е инфектирано?

Клиничните признаци в основата на дефинирането на инфектираното диабетно стъпало включват: мекотъканна инфекция със или без засягане на костите, влажна гангрена, некротизиращ целулит или фасциит и абсцес.

Кои са причините за това?

Нарушаването на кожата цялост вследствие на пунктиформни травми, нарушения на кожата цялост, може да бъде отключващия фактор за развитието на инфектен процес на стъпалото. Диабетно болният е предразположен към инфектни процеси. Декомпенсираният диабет също спомага за намаляване резистентността на организма.

Какви са опасностите от тези усложнения?

Инфекциите на диабетното ходило варират от леки до животозастрашаващи. Много често тези инфекции довеждат до инвалидизация, поради обхващането на важни структури от крайника на диабетно болния и необходимостта от оперативна интервенция, свързана с отстраняването на тези структури.

Кой е компетентният специалист, който трябва да реши хода на лечението така, че да се избегнат тези усложнения и ампутацията?

Компетентният специалист се явява хирургът, който в екип с други специалисти ще направи възможното за запазване живота Ви и ще Ви предпази от инвалидизация, за което се изисква навременна консултация и при най-малкото съмнение за инфекция на вашия крак.